

Plan van Aanpak bezuinigen met scenario's

1. 24 september afgesproken € 1,5 milj. bezuinigen
2. Per scenario bezuinigingspakket van € 2 milj. (speelruimte)
3. Bij behandeling perspectiefnota, besluitvorming

Aanpak

7 fases:

Fase 1: Trendselectie

Fase 2: Trendpanorama

Fase 3: Scenariobouw

Fase 4: Presentatie scenario's

Fase 5: Verder invullen van de scenario's

Fase 6: Samenstellen bezuinigingspakketten

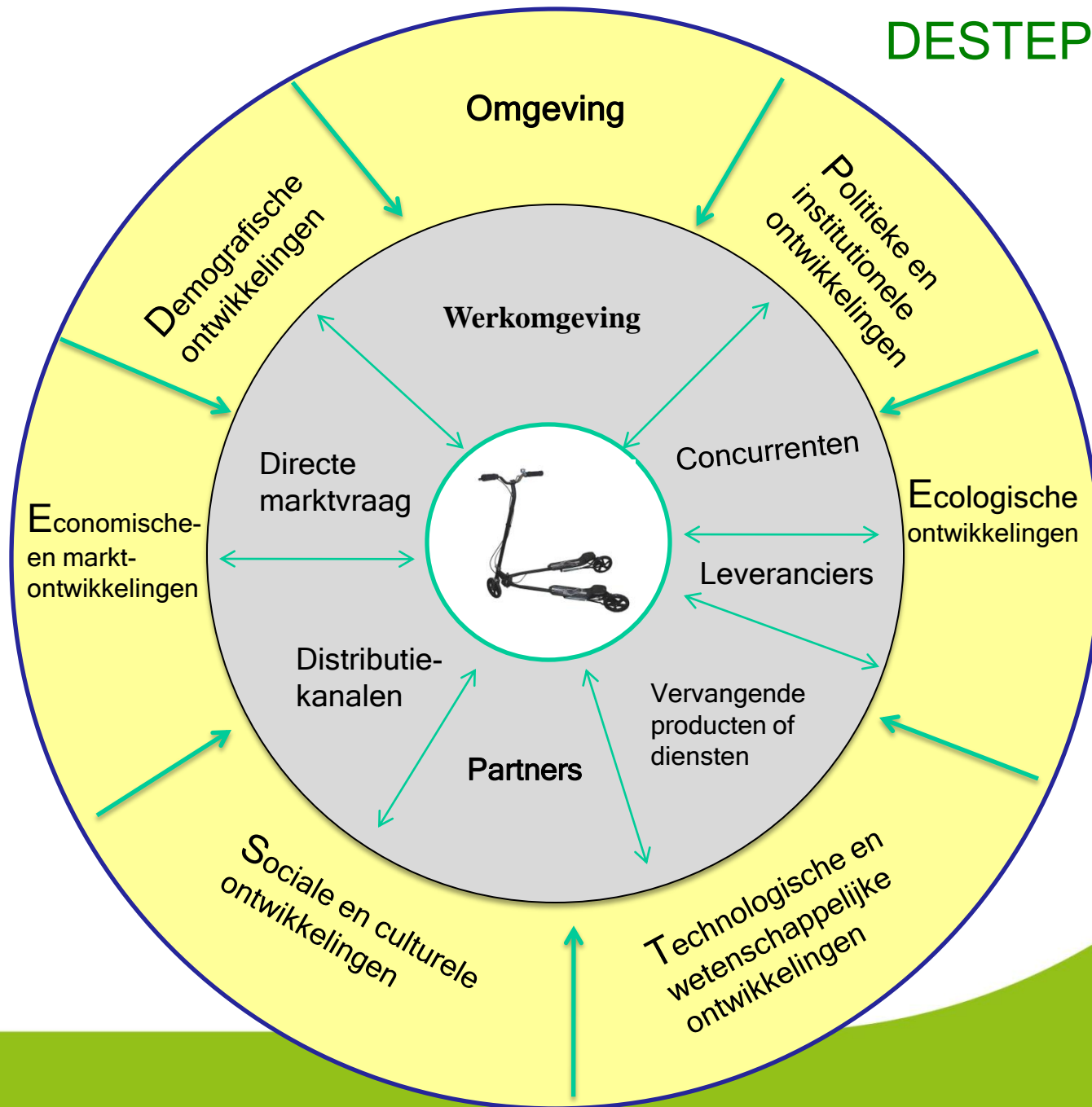
Fase 7: Keuze scenario met bezuinigingspakket

Inventarisatie belangrijkste ontwikkelingen tot 2020.

Wie: Management Team (gemeentelijke organisatie)
Hoe: Recentelijk veel gegevens verzameld
Check op volledigheid (DESTEP methode)
Resultaat: Trenddocument
Gereed: 12-12-2012

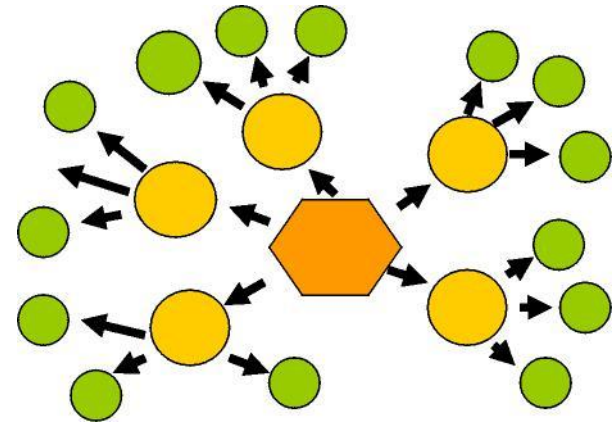
DESTEP methode

Strategisch overzicht ontwikkelingen relevant voor Steenbergen

Wie: B&W + MT
Hoe: - Belangrijkste Trends
- Implicaties
- Dilemma's
Resultaat: Toekomstpanorama 2020
Gereed: 9-1-2013

Instemming Werkgroep raad 23-01-2013

Individualisering

Mensen maken steeds meer individuele keuzes, kiezen een eigen weg in het leven en de sociale verbanden waartoe men behoort veranderen en zijn diverser. Grotere differentiatie in leefstijlen en voorkeuren zijn het gevolg van individualisering

Paul Schnabel: "Mensen hebben steeds meer keuzevrijheid. Het gaat er niet om of de keuze origineel is, maar om het keuzeproces. Mensen willen steeds meer hun eigen keuze maken."

Individualisering betekent dat de ruimtebehoefte groeit. Het aantal huishoudens groeit sterk. Toename van het aantal huishoudens vergt ruimte. Het tempo van de bevolkingsgroei blijft hoog. Rond 1900 telde Nederland ruim 5 miljoen inwoners met 1,2 miljoen huishoudens met gemiddeld vier personen per huishouden. Nu heeft Nederland 16,4 miljoen inwoners met iets meer dan 7 miljoen huishoudens. Nu is elke tweede voordeur in Amsterdam en Haarlem van één iemand. Er zijn steeds meer eenpersoonshuizen, dit heeft te maken met welvaartsniveau.

De manier waarop mensen leven is interessanter dan het aantal inwoners. Een derde van de huishoudens bestaat uit 1 persoon, één derde uit 2 personen en één derde uit 1 of 2 personen met kinderen. De groep eenpersoonshuizen groeit het snelste. De verwachting is dat dit proces onomkeerbaar is.

Op de arbeidsmarkt is een groei van het aantal ZZP-ers waarneembaar. In Nederland zijn er één miljoen ZZP-ers, en het aantal groeit. Vooral in de bouw is de werkvorm zeer populair. De meeste ZZP-ers willen geen personeel. Economisch gezien zou het goed zijn als het wél echte bedrijven werden, doordat ZZP-ers mensen in dienst nemen.

Het is zorgelijk dat de meeste ZZP-ers niet goed voor hun zorg en arbeidsomstandigheden zorgen. De keerzijde van deze werkvorm, het gebrek aan sociale zekerheidsvoorzieningen, zal op niet te lange termijn duidelijk worden. Hopelijk komt hier geen nieuwe sociale problematiek uit voort

Het aantal consumptiegoederen neemt toe, iedereen heeft alles zelf (auto's, fietsen, huishoudelijke apparaten per persoon). Er is meer behoefte aan grotere huizen en huizen met meer voorzieningen. Dat heeft met toename van het welvaartspeel en een veranderende leefstijl te maken. Meer mensen leven alleen. Mensen hebben ook binnen het huishouden steeds meer een eigen leven met bijvoorbeeld een eigen computer en eigen kamer. Leden van het gezin zien elkaar minder binnenhuis en weten minder van de bezigheden van de overige leden."

Ruimtebehoefte

Mensen hebben een steeds grotere behoefte aan ruimte. Er zijn meer eenpersoonshuizen. En mensen binnen een huishouden hebben meer behoefte aan ruimte in huis. Ook is er meer behoefte aan ruimte in de publieke ruimte, omdat men in kleinere groepen recreëert.

Grote diversiteit in ruimtegebruik (buitenruimte).

Andere manier van bouwen.

Arbeidsmarkt

Er is een toename van ZZP-ers en freelancers. De arbeidsmarkt wordt steeds flexibeler.

Flexibele werkomgeving (werk aan huis).

Pensioenen, sociale zekerheid = probleem.

Consumptie

Er is een toename van consumptiegoederen, als gevolg van de wens van elk individu zijn eigen voorziening of goed te hebben. Er is tevens sprake van een toename in diversiteit van consumptiegoederen die het gemak dienen of de identiteit ondersteunen.

Toename afval

Ontwikkeling gemaksdiensten

Concurrentie van functies tussen gebieden.

Kans op overlast.

Particulier opdrachtgeverschap (vrije kavels) nieuwbouw en outbouw.

Groter wonen. Vrij indeelbare woningen.

Minder files/reisbewegingen.

Andere infrastructuur (digitaal...).

Risico armoedeval.

Druk op het vangnet.

Grotere druk op milieu.

Recycling.

Impuls andersoortige werkgelegenheden.

24 uur economie.

Keuze voor primaire functie.

Clusteren van functies win-win situatie.

Innovatieve oplossingen voor bestaande situaties (gebiedsontwikkeling, nieuwe technologie).

PNH & Individualisering

Door individualisering wordt ruimte schaars. Veel aandacht van de provincie moet uitgaan naar de invulling van de ruimtebehoefte. Verscheidend ruimtegebruik leidt tot concurrerende wensen in gebiedsontwikkeling. Industrie en wonen, haven en wonen, mobiliteit en wonen zijn functiecombinaties die elkaar slecht verdragen. Naast conflict kunnen de combinaties ook kansen bieden. Door functies te clusteren kan een win-win situatie mogelijk worden gemaakt. Inventieve oplossingen en nieuwe technologieën kunnen combinaties tot een succes maken. Toch moet de provincie ook keuzes durven maken voor primaire functies per gebied.

Armoedeval is een probleem dat gepaard gaat met de individualisering. De vraag is of bij het tegengaan van de armoedeval een rol is weggelegd voor de provincie.

Individualisering zal economisch gezien leiden tot een toename van gemaksdiensten. Deze zijn in toenemende mate 24 uur per dag bereikbaar. Distributie van producten zal een groter worden in de stadscentra. De provincie kan stimuleren dat deze functies worden overgenomen door kleinere kernen.

Bij de woningbouw worden nog steeds fouten gemaakt. In de nieuwe wijken is het autobezit vaak groter dan geanticipeerd, terwijl het voor bewoners steeds belangrijker wordt de auto dichtbij te hebben. De provincie moet rekening houden dat wonen en parkeren een een dezelfde opgave worden.

Legenda

Beoordeeld als implicatie met veel impact

Beoordeeld als implicatie die waarschijnlijk voorkomt

Beoordeeld als implicatie die ontsnapt aan de aandacht van de provincie

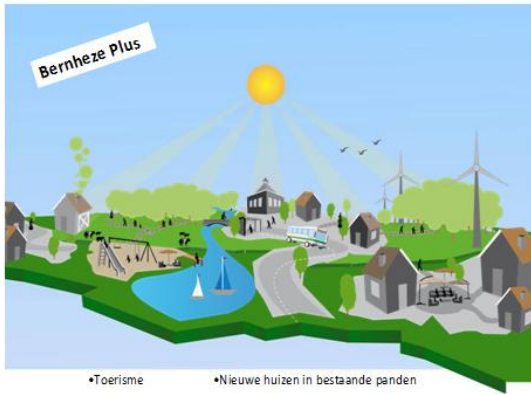
Basis leggen voor 3 of 4 toekomstscenario's Steenbergen 2020

Wie:	Stap 1+2 : Werkgroep raad+college Stap 3: MT
Hoe:	1. Inventariseren belangrijkste dilemma's 2. Scenario's bepalen (assenkruis of Morfologisch) <u>Stap 1+2 middels workshop</u> 3. Uitwerken Scenario's
Resultaat:	3 - 4 uitgewerkte Scenario's + korte omschrijving
Gereed:	01-03-2013

Bernheze

Op zichzelf gericht
(o.m. economie, voorzieningen, bestuur)

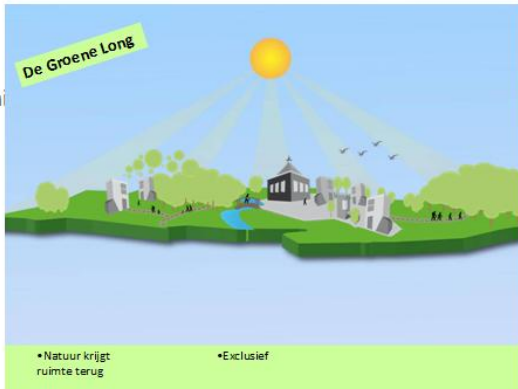
- Toerisme
- Nieuwe huizen in bestaande panden
- Vervoer binnen regio belangrijk

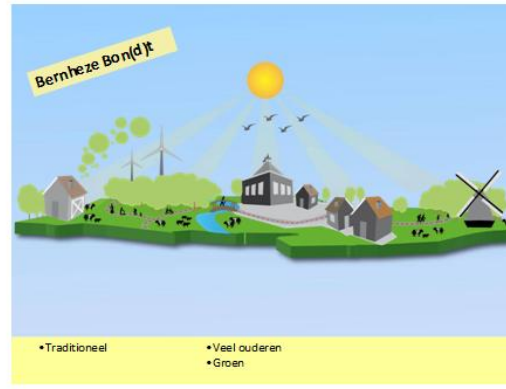
- Stedelijk
- Zeer goed bereikbaar
- Bedrijvigheid

- Groen &
- Rust
- Landelijk
- Wonen
- Dorps
- Oude economie

- Rood &
- Bedrijvig
- Suburbaan
- Wonen &
- Werken
- Nieuwe economie

- Natuur krijgt ruimte terug
- Exclusief

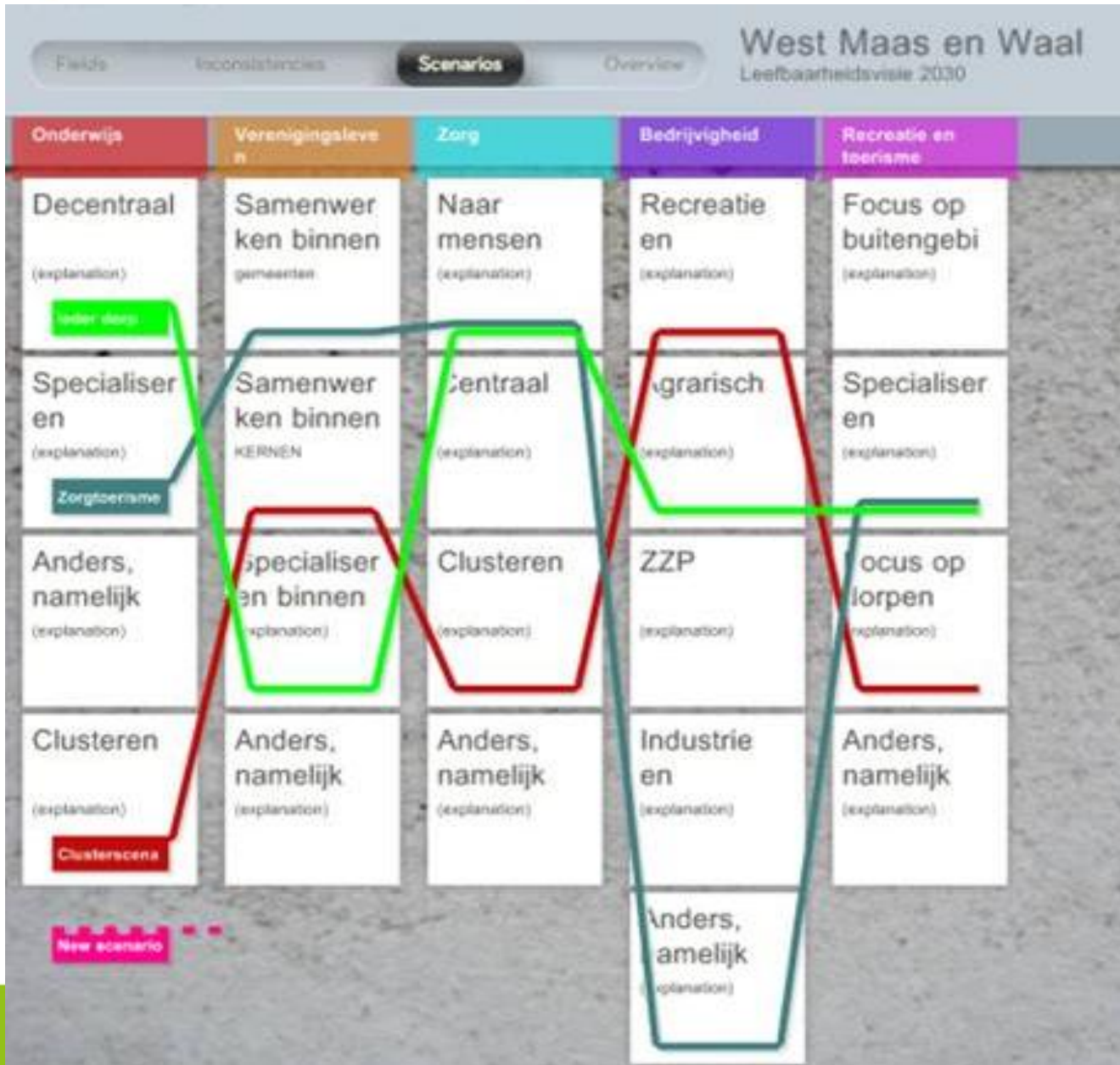

- Traditioneel
- Veel ouderen
- Groen

•Op regio gericht

•(bijvoorbeeld economie, voorzieningen, bestuur)

Basis scenario's worden in openbare bijeenkomst gepresenteerd

Wie: door MT

Hoe: Presentatie aan werkgroep raad en collegeleden.
Gelegenheid om commentaar te geven en eerste invulling thema's

Resultaat: Eventueel bijgestelde scenario's

Gereed: 06-03-2013

Uitwerken Scenario's + discussie maatschappelijk middenveld

- Wie: 1. Uitwerken Scenario's door MT
                          2. Discussie MV door Raad
- Hoe: 1. Uitwerken van volwaardige teksten
                          2. Gericht in gesprek met MMV & burgers
- Resultaat: - Beschrijving van Steenbergen 2020
                          - Inzicht in mening burgers / MMV
- Gereed: 20-04-2013

Per Scenario bezuinigingspakketten samenstellen

Wie:	College & MT afstemming met werkgroep raad
Hoe:	Via workshop stellen college & MT bezuinigingspakketten samen
Resultaat:	Per scenario bezuinigingspakket € 2.000.000,-
Gereed:	14-05-2013

1. Bespreken Scenario's met bezuinigingspaketten
2. Keuze definitief scenario met bezuinigingspakket

Wie: Commissie
Raad

Hoe: Via commissie- en raadsvergadering

Resultaat: Eén scenario met bezuinigingspakket. Besluiten worden verwerkt in begroting 2014-2017

Gereed: 27-06-2013

	Voor wie	Tijd	Datum
Fase 1: Trendselectie			
Bespreking trenddocument	MT	< 1 dagdeel	12-12-2012
Fase 2: Trendpanorama			
Toekomstpanorama 2020 (implicatiebomen van ontwikkelingen en benoemen dilemma's)	MT + B&W	1 dagdeel	9-1-2013
Instemmen met toekomstpanorama 2020	Wergroep raad	1 dagdeel	23-1-2013
Fase 3: Scenariobouw			
Voorbereiden workshop	MT	1 dagdeel	4-2-2013
Workshop assenkruis of morfologisch veld	Wergroep raad + B&W	1 dagdeel	7-2-2013
Uitwerking scenario's	MT	1 dagdeel	20-2-2013
Korte beschrijving scenario's	MT	2 dagdelen	t/m 1-3-2013
Fase 4: Presentatie scenario's			
Instemmen met basisscenario's	Wergroep raad + B&W	1 dagdeel	6-3-2013
Fase 5: Verder invulling scenario's			
Uitwerking scenario's tot volwaardige teksten	MT	2 dagdelen	t/m 14-3-2013
Instemmen met scenario's (volwaardige tekst)	Wergroep raad + B&W	18.00 – 19.30 uur	28-3-2013
Infomeren maatschappelijk middenveld	MT		3-4-2013
Vorbereiding discussieavond	Voorzitter	< 1 dagdeel	15-4-2013
Discussie met maatschappelijk middenveld	Raad	1 dagdeel	17-4-2013
Verslaglegging bijeenkomst	MT	1 dagdeel	20-4-2013
Fase 6: Samenstellen bezuinigingspakketten			
Samenstellen bezuinigingspakketten	MT + B&W	1 dagdeel	23-4-2013
Afstemmen bezuinigingspakketten	Wergroep raad	1 dagdeel	14-5-2013
Fase 7: keuze scenario met bezuinigingspakket			
Commissievergadering keuze scenario's	commissie	1 dagdeel	6-6-2013
Raadsbehandeling keuze voor scenario en vaststellen bezuinigingspakket	Raad	1 dagdeel	27-6-2013